

Stop Powodzi

**Realizacja działań
związanych z ryzykiem
powodziowym**

Realizacja działań zaplanowanych w I cyklu planistycznym

Wdrożenie reformy organizacyjnej jednostek odpowiedzialnych za gospodarke wodną, w tym za zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego

*Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r., która weszła w życie 1 stycznia 2018 r., zastępując ustawę z dnia 18 lipca 2001 r.), zmieniła system zarządzania zasobami wodnymi w Polsce, **powołując nowy podmiot – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP).***

Wdrożenie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego do planowania przestrzennego dla ograniczenia wrażliwości obszarów zagrożonych powodzią poprzez ich przekazanie jednostkom samorządowym

Nowe brzmienie ust. 1 w art. 326 wejdzie w życie z dn. 13.11.2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378):

1. Ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1–3, uwzględnia się w strategii rozwoju województwa, planach zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 315. Planowanie w gospodarowaniu wodami obejmuje następujące dokumenty planistyczne:

- 1) plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;*
- 2) plany zarządzania ryzykiem powodziowym;*
- 3) plan przeciwdziałania skutkom suszy;*

Budowa i rozwój systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami atmosferycznymi i hydrologicznymi, w tym szczególnie powodzi rzecznych oraz powodzi od strony morza

- *Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna wykonuje zadania państwa w zakresie ostony hydrologicznej i meteorologicznej społeczeństwa oraz gospodarki, a także na potrzeby rozpoznania i kształtowania oraz ochrony zasobów wodnych kraju. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej jako państwowy instytut badawczy udoskonala proces prognozowania zjawisk atmosferycznych i hydrologicznych oraz proces opracowywania i przekazywania organom administracji publicznej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze;*
- *Rządowe Centrum Bezpieczeństwa zbudowało system SMS-owego powiadamiania ludności o zagrożeniach (Alert RCB)*
- *W obszarach o dużej wrażliwości, gdzie dynamika zjawisk powodziowych jest duża, a czas pomiędzy wystąpieniem intensywnych opadów i powodzi jest krótki lokalne samorządy rozwijają własne systemy prognozowania i ostrzegania koncentrujące się na ostonie swoich mieszkańców.*

Budowa i doskonalenie systemu reagowania na powódź

- *wzmacnianie krajowych, regionalnych i lokalnych struktur odpowiedzialnych za reagowanie na powódź*
Celem zrealizowanego projektu SAFEDAM była budowa systemu monitorującego wały przeciwpowodziowe z użyciem nieinwazyjnej, latającej bezzałogowej, platformy pomiarowej skanującej z niskiego pułapu lotu i wykorzystaniu zobrazowań lotniczych i satelitarnych. Stworzony system IT pozwoli na gromadzenie, automatyczną analizę danych 3D oraz ich wizualizację dla służb hydrologicznych i specjalistów zarządzania kryzysowego. Projekt SAFEDAM finansowany był ze środków Narodowego Centrum Badania i Rozwoju w programie Bezpieczeństwo i Obronność.
- *budowę i doskonalenie krajowych, regionalnych i lokalnych planów zarządzania akcją przeciwpowodziową opartych na scenariuszach zagrożenia powodziowego uwzględniających awarię obiektów piętrzących stale lub okresowo wodę, w tym wałów przeciwpowodziowych*
Produktem projektu SAFEDAM jest także metodyka tworzenia scenariuszowych map propagacji fali powodziowej w wyniku przerwania wałów przeciwpowodziowych do wykorzystania w zarządzaniu kryzysowym.

Budowa i doskonalenie systemu reagowania na powódź

- *budowę i upowszechnianie planów ewakuacji ludności, w tym wyznaczanie miejsc ewakuacji dla ludności i inwentarza (jest to obowiązek ustawowy gmin)*
- *gromadzenie i udostępnianie danych o akcjach przeciwpowodziowych oraz o zarejestrowanych szkodach powodziowych, w tym także nanoszenie znaków wielkiej wody na budynkach i budowlach (w strukturach PGW WP powołano centra operacyjne przy RZGW, które wzmacniane są w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły)*

Budowa i doskonalenie systemu reagowania na powódź

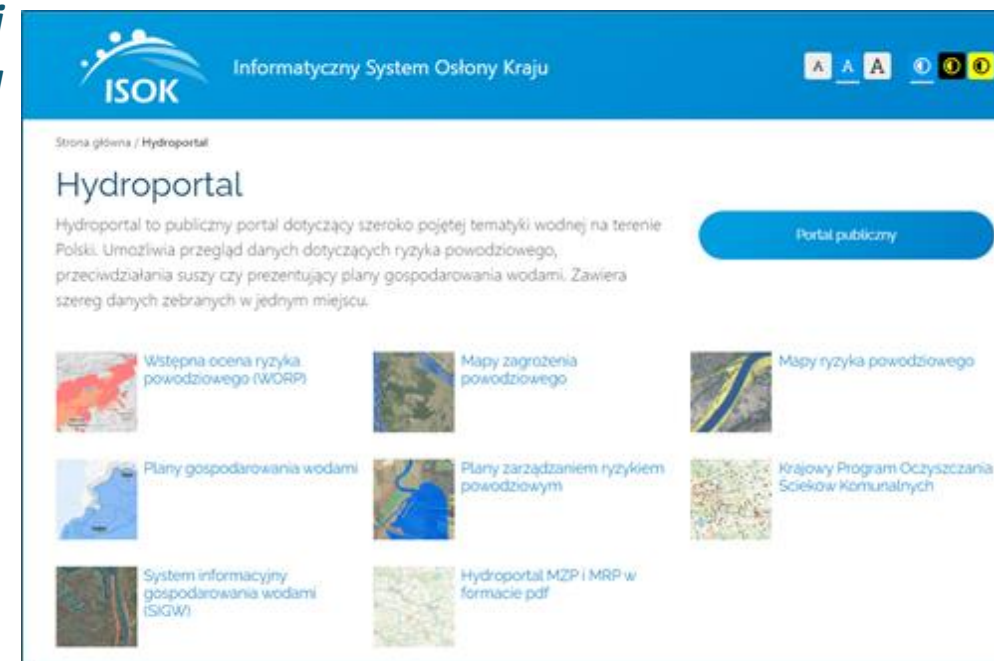
- *Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły (POPDOW) jest realizowany przy pomocy międzynarodowych instytucji finansowych, w tym Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (Bank Światowy) oraz Banku Rozwoju Rady Europy, jak również przy wsparciu środków z Funduszu Spójności oraz budżetu państwa.*
- *Celem Projektu OPDOW jest poprawa ochrony przed powodzią dla osób mieszkających w wybranych obszarach dorzecza Odry i dorzecza górnej Wisły oraz wzmocnienie zdolności instytucjonalnych administracji publicznej do bardziej skutecznego ograniczania skutków powodzi.*
- *W wyniku realizacji Projektu powstanie infrastruktura zarządzania powodziowego wraz z powiązаныmi z nią środkami technicznymi w trzech wyodrębnionych obszarach Polski: (i) dorzecze Środkowej i Dolnej Odry; (ii) Kotlina Kłodzka (dorzecze Nysy Kłodzkiej) oraz (iii) dorzecze Górnej Wisły.*
- *Dzięki dalszemu rozwojowi systemu monitoringu i ostrzegania kraju oraz budowie matematycznych modeli symulacyjnych, które będą w stanie lepiej informować o zagrożeniu powodziowym, Projekt zapewni dalsze wzmocnienie krajowego systemu prognozowania powodzi i zdolności operacyjne służb, szczególnie w Polsce południowej i zachodniej.*

Budowa i doskonalenie systemu odbudowy zniszczeń powodziowych

- a. *wzmacnianie krajowych, regionalnych i lokalnych struktur odpowiedzialnych za odbudowę zniszczeń powodziowych*
- *Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji ogłasza zasady udzielania, ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących – działalność Biura ds. usuwania skutków klęsk żywiołowych)*
- b. *gromadzenie i udostępnianie danych o przeprowadzonych działaniach w ramach odbudowy zniszczeń powodziowych wraz z ewidencją poniesionych kosztów.*
- *W celu uruchomienia środków na zasiłki celowe z budżetu państwa wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta) sporządza i przedstawia wojewodzie listę uszkodzonych lub zniszczonych budynków/lokali mieszkalnych w poszczególnych miejscowościach z opisem szkody i szacowaną kwotą zasiłku. Natomiast Wojewoda dokonuje wstępnej weryfikacji danych zawartych w ww. listach, sporządza zbiorczą listę zasiłków z terenu województwa i wnioskuje do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o uruchomienie środków z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych*

Budowa i doskonalenie systemu edukacyjnego podnoszącego świadomość i kompetencje społeczeństwa zamieszkującego obszary zagrożone powodzią

Na stronach PGW WP znajdują się materiały szkoleniowe i metodyczne służące popularyzacji map zagrożenia i ryzyka powodziowego, operacyjnych planów przeciwpowodziowych oraz planów ewakuacji mieszkańców, a także nakłanianie mieszkańców do sporządzania „rodzinnych planów reagowania na zagrożenie powodziowe”.

Działania analityczne w celu zwiększenia retencji zlewniowej rzek oraz stworzenie warunków dla ograniczenia wrażliwości obszarów zagrożonych powodzią

W Polsce, dla obszaru dorzecza Wisły i Odry w I okresie planistycznym przewidziano liczne opracowania studialne nt. analizy możliwości zwiększania retencji naturalnej i sztucznej na obszarach zlewni, a także analizy możliwości likwidacji lub zamiany funkcji różnego typu obiektów znajdujących się w obszarach zagrożenia powodziowego oraz wykupu gruntów i budynków na terenach zalewowych.

- Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych na obszarze Zlewni Planistycznej Pilicy w ramach utrzymania oraz zwiększania istniejącej zdolności retencyjnej w regionie wodnym Środkowej Wisły,*
- Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych na obszarze Zlewni Planistycznej Wkry w ramach utrzymania oraz zwiększania istniejącej zdolności retencyjnej w regionie wodnym Środkowej Wisły.*
- Realizacja projektu "Wdrożenie instrumentów wspierających realizację działań PZRP"*

W PZRP wskazano konieczność wzmocnienia działań nietechnicznych działaniami technicznymi poprzez budowę przeciwpowodziowych zbiorników retencyjnych, w szczególności w południowym obszarze dorzeczy.

- *Dla obszaru dorzecza Odry w I okresie planistycznym zrealizowano lub rozpoczęto realizację:*
  - *Zbiornik Racibórz Dolny o pojemności retencyjnej 185 mln m³ chroniący obszar ok 650 km² i około 2,5 mln ludzi (budowa zakończona w 2020r.);*
  - *Zbiornik Boboszków na Nysie Kłodzkiej (planowane zakończenie budowy 2022r.)*
  - *Zbiornik Roztoki Bystrzyckie na potoku Goworówka (planowane zakończenie budowy 2021r.)*
  - *Zbiornik Szalejów na Bystrzycy Dusznickiej (planowane zakończenie budowy 2021r.)*
  - *Zbiornik Krosnowice na potoku Duna (planowane zakończenie budowy 2021r.)*
- *W ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły (POPDOW) prowadzone są analizy służące poprawie ochrony przed powodzią dla osób mieszkających w wybranych obszarach dorzecza górnej Wisły*
- ***PGW WP zrealizowało projekt: Opracowanie planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0015/16, w którym jedną z głównych grup działań przeciwdziałających skutkom suszy jest ochrona i rozbudowa naturalnej i sztucznej retencji, które są jednocześnie ważnymi działaniami służącymi zarządzaniu ryzykiem powodziowym.***

Gdy retencja naturalna i sztuczna jest nieskuteczna dla ochrony obszarów szczególnie wrażliwych realizowano ochronę bierną

Budowa ostróg:

We wrześniu 2020r. Zakończono projekt pn. Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki – przebudowa ostróg na rzece Wiśle w km 933-847 (fot. PGW WP)

Budowa nowych wałów przeciwpowodziowych

Odra - 5,66 km - ochrona gm. Kuźnica Raciborska (od m. Turze do granicy z woj. opolskim)

Wiśła - 37,7 km – ochrona m.in.: Tarnobrzegu, Jasta, Dębicy

Przykłady zastosowanej ochrony biernej w dorzeczu Wisły

- *Rozbudowa prawego wału rzeki Wisły w km 5+950 – 15+819 na odcinku od Tarnobrzega (Skalna Góra) do Koćmierzowa (granica woj. podkarpackiego i świętokrzyskiego) Tarnobrzeg (fot. PGW WP)*
- *Ropa – Etap 1 – budowa lewego obwałowania rzeki Ropy na odcinku od drogi powiatowej w Trzcinity do mostu kolejowego w Siedliskach Sławęcińskich na terenie miejscowości Trzcinica, gm. Jasło oraz Przysieki, Siedliska Sławęcińskie, Pusta Wola, gm. Skotyszyn, woj. Podkarpackie (fot. PGW WP)*
- *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych na prawym brzegu rzeki Wisłoki w km 50+500-57+800 na terenie miejscowości Dębica i Kędzierz. woj. Podkarpackie*
- *w realizacji „Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza” (przepompownie, wał opaskowy, zabezpieczenie wałów, śluzy i in.), (rys. PGW WP)*

Zwiększono przepustowość rzek na odcinkach, gdzie wody powodziowe stwarzają zagrożenie w wyniku naturalnych i sztucznych ograniczeń przepływu

W ramach realizacji działań określonych w I PZRP w obszarze dorzecza Odry, nastąpił wzrost długości odcinków rzek, gdzie dostosowano ich przepustowość do warunków przepływu wód powodziowych, o 99,32 km, natomiast w obszarze dorzecza Wisły o 13,6 km.

W PZRP i cyklu zidentyfikowano zagrożenie powodziowe związane z występowaniem zatorów lodowych.

Uwzględniono w planach działania prowadzące do zapewnienia dobrych warunków prowadzenia akcji lodołamania i bezpiecznego odprowadzania kry lodowej, poprzez zapewnienie zdolności żeglugowej na odcinkach zatorogennych oraz zapewnienia floty lodołamaczy w ilości niezbędnej dla prowadzenia efektywnej akcji usuwania zatorów lodowych i śryżowych.

- **Wybudowano pierwsze lodołamacze;**
- **W wyniku realizacji Projektu POPDOW powstanie infrastruktura zarządzania powodziowego wraz z powiązanymi z nią środkami technicznymi w dorzeczu Środkowej i Dolnej Odry.**

W obszarze dorzecza Wisły, na obszarze Żuław, zidentyfikowano wysokie zagrożenie powodziowe obszarów depresyjnych o zróżnicowanej genezie i skutkach.

Celem zaplanowanych i zrealizowanych w I cyklu PZRP działań było zapewnienie kompleksowej i dostosowanej do warunków lokalnych osłony przeciwpowodziowej poprzez wdrażanie Projektu "Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław" oraz stałe utrzymanie istniejącej infrastruktury w należyтым stanie funkcjonalności.

W I cyklu planistycznym PZRP na obszarze dorzecza Pregoty...

- *nie zidentyfikowano znacznego ryzyka powodziowego wymagającego wdrażania działań technicznych.*
- *przyjęto strategię wdrażania działań nietechnicznych ograniczających ryzyko powodziowe, a także prowadzenia analiz możliwości wdrożenia naturalnych środków ograniczających ryzyko powodziowe w tym dorzeczu.*

**Dziękujemy
za uwagę**